

Pressmeddelande 2014-10-17

Kraftig ökning av patienter som vårdas för hjärntumör med oklar diagnos i Sverige

Allt fler vårdas för hjärntumör "av okänd natur" i Sverige men ökningen återspeglas inte i Socialstyrelsens cancerregister. - Det är allvarligt om cancerstatistiken över hjärntumörer är felaktig eftersom cancerstatistiken används som argument för att mobiltelefoner inte ökar risken för cancer och hjärntumörer, säger Mona Nilsson ordförande för Strålskyddsstiftelsen.

Strålskyddsstiftelsen har tagit fram statistik ur Socialstyrelsens databas över antalet patienter som vårdas för hjärntumör i Sverige. Antalet personer som vårdas för hjärntumör "av okänd natur" ökade med närmare 30% enbart mellan 2008 och 2012. Samtidigt låg antalet patienter med säkerställd diagnos på en relativt stabil nivå.

Diagnoser i slutenvård, Antal patienter, Riket, Ålder: 0-85+, Båda könen. Källa: Socialstyrelsen

Diagnos	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
C71 Elakartad tumör i hjärnan	1 340	1 339	1 388	1 434	1 392	1 425	1 434	1 457	1 442	1 403
D43 Tumör av okänd natur i hjärnan eller andra delar av centrala nervsystemet	723	755	781	763	774	754	886	884	1 016	968

Antalet patienter som avled av hjärntumör av "okänd natur" ökade under samma period, mellan 2008 och 2013, med hela 157%. Ökningen är ännu kraftigare i åldersgruppen 0-69 år där antalet patienter som avled av "tumör av okänd natur i hjärnan" mångdubblades, från 7 personer år 2008 till 82 personer 2013. Samtidigt minskade antalet patienter som rapporteras ha dött av hjärntumör med fastställd diagnos.

Dödsorsaksstatistik, Antal döda, Riket, Ålder: 0-85+, Båda könen. Källa Socialstyrelsen

Diagnos	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
C71 Malign tumör i hjärnan	593	560	627	623	631	597	582	542	494	501
D43 Tumör av osäker eller okänd natur i hjärnan/CNS	96	126	114	90	89	112	132	225	223	229

I cancerregistrets data över antalet personer som får hjärntumör i Sverige ses däremot inga tecken på att fler får hjärntumör under de senaste 4 åren. Trots att Strålskyddsstiftelsen sökt efter svar såväl hos för ansvariga lokala cancerregister eller hos Socialstyrelsen är det fortfarande oklart om och hur denna ökande patientgrupp med oklar diagnos inregistreras i cancerregistret.

Antal nya cancerfall, Ålder: 0-85+, Riket, Diagnos:1930 Hjärna, hjärnnerver och hjärnhinna, oavsett tumörtyyp. Källa Socialstyrelsen

Kön	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Män	495	541	569	537	550	558	587	598	622	516
Kvinnor	613	546	664	660	648	664	653	720	592	593

Cancerregistret innehåller stora skillnader mellan antalet inrapporterade hjärntumörfall från olika regioner. Västra Götaland har under flera år inrapporterat uppemot dubbelt så många fall av hjärntumörer per 100 000 invånare jämfört med Stockholmsregionen. Skillnaderna speglar sannolikt problem med inrapporteringen till cancerregistret i vissa regioner, snarare än att dubbelt så många per 100 000 invånare i verkligheten får hjärntumör i Göteborg jämfört med i Stockholm.

Stockholm och Göteborg cancerregistret incidens per 100 000 invånare

Kön	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Män Stockholm	10,38	14,27	9,78	12,44	9,74	9,29	8,61	11,55	11,64	12,71	11,60	8,99
Män V:a Götaland	13,86	13,66	13,45	14,58	19,65	18,22	21,49	17,58	16,16	14,39	17,06	15,19
Kvinnor Stockholm	14,65	13,28	12,16	10,20	13,47	12,91	11,11	14,56	12,74	16,61	11,94	11,28
Kvinnor V:a Götal.	12,72	14,25	15,90	15,58	19,82	24,27	21,04	21,82	20,91	21,15	15,36	18,02

Stockholmsregionen har under senare år vårdat allt fler med tumör i hjärnan "av okänd natur".

Diagnoser i slutet vård, Antal patienter, D43 Tumör av okänd natur i hjärnan eller andra delar av centrala nervsystemet, Stockholms län, Ålder: 0-85+

Kön	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Båda könen	113	124	123	128	114	109	122	124	126	111	148	182	186	216	181

År 2011 intervjuade Mona Nilsson, ordförande för Strålskyddsstiftelsen, Åsa Klint vid Socialstyrelsen om cancerstatistiken över hjärntumörer. Åsa Klint hade några år tidigare granskat cancerregistrets tillförlitlighet och redovisat att underrapporteringen var betydande för hjärntumörer.¹ En del fall kommer till cancerregistrets kännedom först när en patologisk undersökning gjorts då en precis diagnos kan fastställas:

- Våldigt många hjärntumörer kommer aldrig till patologisk undersökning. Vi har inte lyckats arbeta

¹ Klint, Å. mfl: Rapportering till Cancerregistret kan förbättras; Läkartidningen nr 11, 2009

upp en bra rutin för att åtgärda problemet, sade Åsa Klint år 2011.

Strålskyddsstiftelsen konstaterar att det är allvarligt om den svenska cancerstatistiken över hjärntumörer är felaktig och missvisande. Den svenska cancerstatistiken över hjärntumörer används allt oftare som argument för att mobilanvändning inte skulle öka risken för hjärntumörer. Argumentet framförs inte bara i Sverige utan även internationellt, mot de upprepade epidemiologiska undersökningar som visat att mobilanvändning tvärtom ökar risken för hjärntumör. Redan vid en relativt låg användning med dagens mått: 20-30 minuter om dagen under längre tid.²

Exempelvis hävdade Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, i maj 2014 i ett pressmeddelande att stödet för samband skulle blivit "svagare" med hänvisning till just cancerstatistiken.³

Exempel kan även hämtas från Karolinska Institutets (KI) pressmeddelande gällande en undersökning av hjärntumörrisker för barn och ungdomar som använder mobiltelefoner i juli 2011. Den aktuella undersökningen visade att barn som använde mobiltelefon eller hade haft mobiltelefonabonnemang längst tid löpte förhöjd risk för hjärntumör. Men resultaten bortförklarades med hänvisning till att den svenska cancerstatistiken inte visade någon ökande förekomst av hjärntumörer.^{4, 5}

Ytterligare exempel är American Cancer Society som hänvisar till den svenska cancerstatistiken för att tillbakavisa forskningsresultat som visar en förhöjd risk för hjärntumör för personer som använt mobiltelefon.⁶

Till skillnad från Sverige, redovisar Danmark en kraftig ökning av antalet personer som får hjärntumör under den senaste tioårsperioden. 55% fler personer fick hjärntumör i Danmark 2012 jämfört med 2003, vilket Strålskyddsstiftelsen [rapporterade om i juni](#).

Strålskyddsstiftelsen uppmanar återigen regering, ansvariga myndigheter och näringsliv att omedelbart vidta nödvändiga åtgärder för att varna mobilanvändarna och förhindra en folkhälsokatastrof, genom att inte vänta till dess att en epidemi av hjärntumörer är ett faktum. Det är bråttom att agera nu med:

1. Omfattande informationskampanjer om de allvarliga hälsoriskerna förenade med exponering för strålning från trådlös teknik som varnar för att mobilanvändning kan orsaka aggressiv hjärntumör och att strålning från trådlös teknik kan orsaka cancer och en symtombild som innefattar sömnsvårigheter, huvudvärk, koncentrations- och minnesproblem samt hjärtbesvär;
2. Omedelbart förbud för användning av trådlösa datorer, trådlösa nätverk och mobiltelefoner på förskolor, daghem och i skolor samt på sjukhus och äldreboende;

---

² Strålskyddsstiftelsen pressmeddelande 12 maj 2014: 30 minuter i mobilen varje dag ökar risken för aggressiv hjärntumör; <http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2014/05/30-minuter-i-mobilen-varje-dag-okar-risken-for-aggressiv-hjarntumor/>

³ Strålsäkerhetsmyndigheten, pressmeddelande 21 maj 2014: Mobiltelefoni: Ny forskning tyder inte på hälsorisker; <http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Om-myndigheten/Aktuellt/Nyheter/Mobiltelefoni-ny-forskning-tyder-inte-pa-halsorisker/>

⁴ Karolinska Institutet, pressmeddelande:

⁵ Nilsson, Mona: Karolinska Institutet manipulerade studie om hjärntumörrisker för mobilanvändande barn; <http://www.svt.se/opinion/karolinska-institutet-manipulerade-studie-om-hjarntumorrisker-for-mobilanvandande-barn>

⁶ American Cancer Society: Cellular phones: What do studies in humans suggest <http://www.cancer.org/cancer/cancercauses/othercarcinogens/athome/cellular-phones>

3. Lagstifta om förbud för försäljning och marknadsföring av mobiler och trådlös teknik riktad till barn under 14 år.
4. Kraftig skärpning av gällande gränsvärden så att de även skyddar mot effekter av långtidsexponering. Gränsvärdet bör därför skärpas till mellan 1-10 mikroW/m²;
5. Lagstifta om obligatorisk varningsmärkning på mobiler och läsplattor liksom på cigarettpaket:

**Mobilen
kan orsaka
hjärntumör.**

Presskontakt

Mona Nilsson, ordförande

Telefon: 08-560 516 02

E-post: mona@stralskyddsstiftelsen.se

Strålskyddsstiftelsen är en samlingsstiftelse som arbetar för att människor och miljö skyddas mot skadlig elektromagnetisk strålning genom att informera om risker och publicera rekommendationer. Stiftelsen verkar för skärpt lagstiftning, stärkt konsumentskydd samt stöd till de som skadats.
www.stralskyddsstiftelsen.se

Mer läsning/källor:

Socialstyrelsens statistikdatabas: Diagnoser i slutenvård; cancerregistret; dödsorsaksregistret.
<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas>

Strålskyddsstiftelsen faktablad: Risk för hjärntumör och tumör i huvudområdet av mobiltelefon och trådlös telefon http://www.stralskyddsstiftelsen.se/wp-content/uploads/2014/08/risk_tumor_huvud_201406.pdf